

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Април 2017.

Мај 2017.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од децембра 2014. за Народну банку Србије спроводи агенција Нинамедија. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Резултати априлске анкете показују да тржишни учесници очекују да ће инфлација наставити да се креће у границама циља и у кратком и у средњем року.

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора, према резултатима анкете агенције Нинамедија, и даље се крећу у границама циљаног коридора ($3 \pm 1,5\%$) и у априлу су била на нивоу од 3,0%.

Истовремено, привредници очекују да ће инфлација у априлу 2018. године износити 3,0%, синдикати 3,5%, а становништво 7,0%.

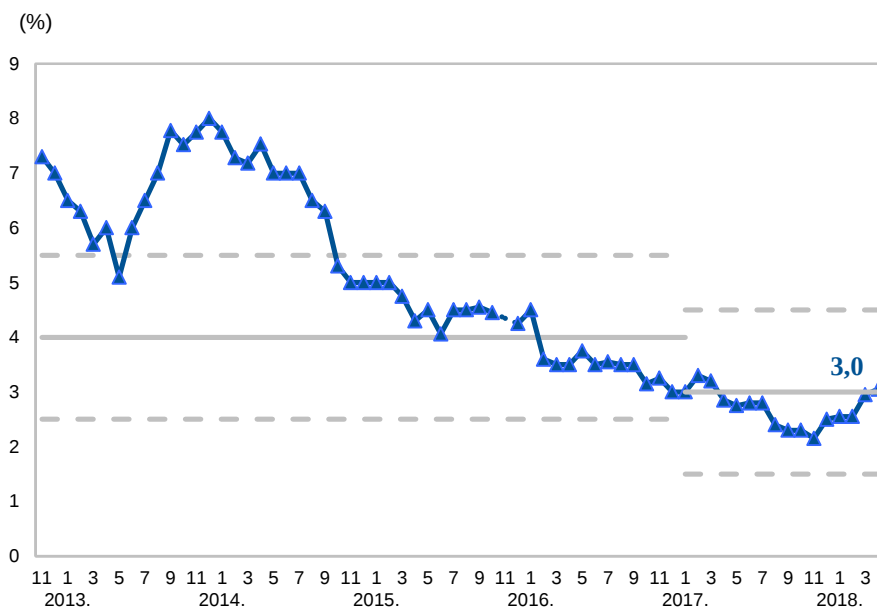
И инфлациона очекивања за две године унапред (средњорочна очекивања) свих посматраних сектора, осим становништва, наставила су да се крећу у границама циља.

Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред, према резултатима анкете агенције Нинамедија, у априлу су задржана на нивоу из марта – на 3,0%. И према анкети агенције Блумберг, очекивања финансијског сектора крећу се у границама циља, а очекивана инфлација у мају 2018. године налази се на нивоу од 3,2%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос, Нинамедија и Блумберг.

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Нинамедија и Блумберг) у априлу је готово непромењена у односу на март (2,95%) и износила је 3,0%.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора налазе се у границама циља од њиховог увођења у анкетни упитник (март 2014) и у априлу су била на нивоу од 3,5% (март 3,0%).

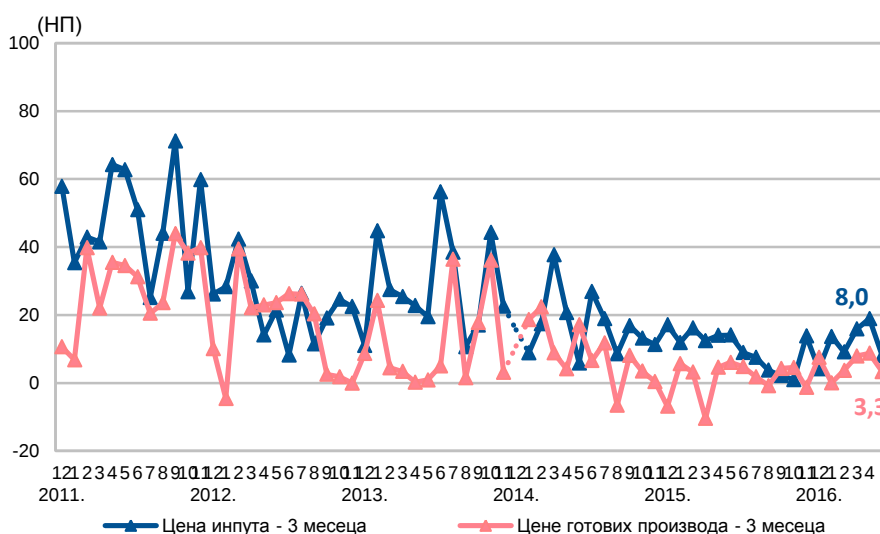
¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Нинамедије и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

Краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања привредника у априлу су забележила вредност од 3,0%. Благо повећање инфлационих очекивања у привреди, према њиховим коментарима, последица су раста цена нафте на светском тржишту, уз очекивано убрзање привредне активности. Њихово кретање у границама циља указује на поверење привредника да ће постигнута стабилност цена бити очувана и у кратком и у средњем року.

Истовремено, **слично као и претходних месеци, већина привредника је у априлу очекивала стабилност цена инпута (87,6%) и готових производа (82,9%) у наредна три месеца.** Штавише, смањен је нето проценат² (НП) привреде који очекује раст цена инпута на 8,0% (18,9% у марту) и готових производа на 3,3% (8,7% у марту). Додатно, резултати априлске анкете у погледу очекиваног кретања цена инпута и готових производа у наредној години дана дају следеће резултате – НП привреде који очекује раст цена *инпута* у априлу је износио 16,3% (март 28,6%), док је НП привреде који очекује раст цена *готових производа* износио 13,6% (21,2% у марту).

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Ипсос/Нинамедија.

² Израчунавају се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

НП привреде који у наредна три месеца очекује раст производње/промета у априлу је био на нивоу од 36,9% (31,7% у марту). Истовремено, НП испитаника који у наредној години дана очекују раст производње/промета у априлу је забележио вредност од 33,7%.

Инфлациона очекивања синдиката

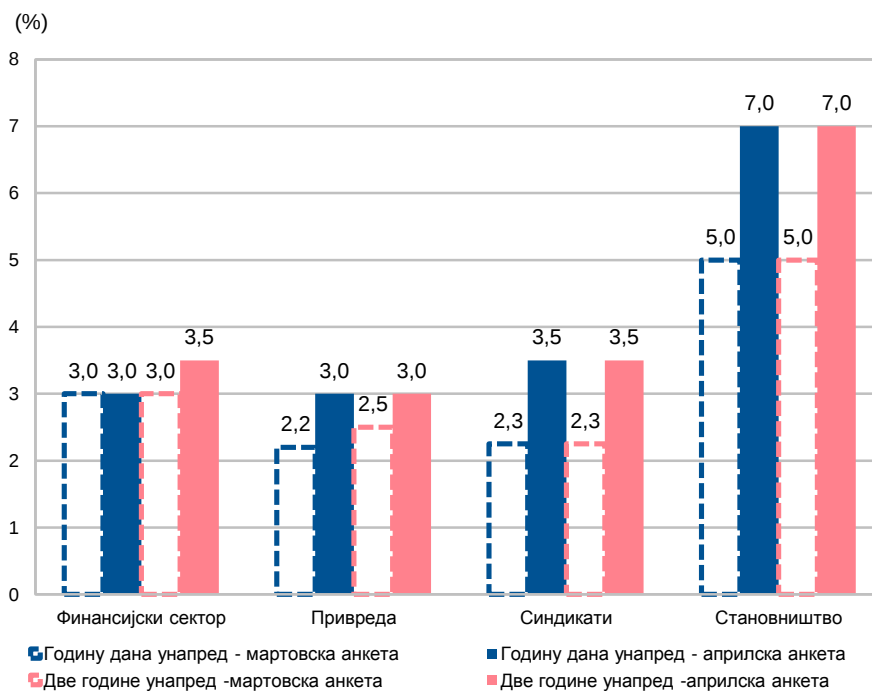
Према резултатима анкете агенције Нинамедија, краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања представника синдиката налазе се у границама циља и у априлу су забележила вредност од 3,5% (март 2,25%). У наредном периоду синдикати очекују повећање плата, које би требало позитивно да се одрази на потрошњу и животни стандард, као и да допринесе даљем расту привредне активности.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Инфлациона очекивања за годину дана унапред сектора становништва последње скоро две године крећу се у распону од 5% до 7%. Резултати анкете агенције Нинамедија показују да су инфлациона очекивања становништва за годину дана унапред у априлу била на нивоу од 7,0% (5,0% у марту).

Средњорочна инфлациона очекивања становништва (за две године унапред) уобичајено су нестабилнија и виша у односу на очекивања осталих сектора, тако да становништво сматра да ће инфлација у априлу 2019. износити 7,0% (март 5,0%).

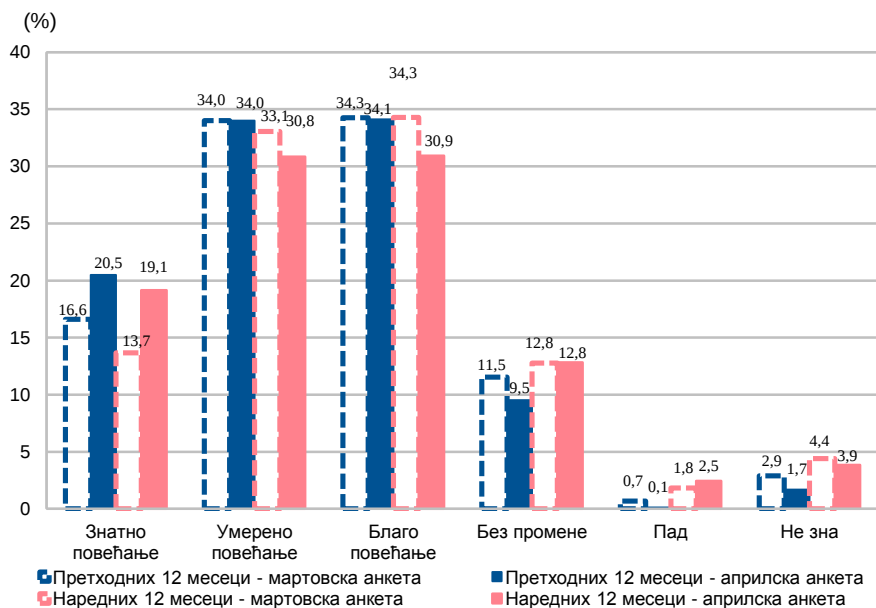
Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

Извор: Нинамедија.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати описне (квалитативне) анкете, као и претходних месеци, показују да највећи број анкетираних грађана у наредној години дана (61,7%) очекује **умерено или благо повећање цена**. Истовремено, учешће анкетираних који очекују знатно повећање цена у наредној години дана у априлу је било на ниво од 19,1% (13,7% у марту). Удео анкетираних који не очекује промену цена или очекује њихов пад износи 12,8% и 2,5%, респективно, док се 3,9% испитаника изјаснило да не зна.

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу, што доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

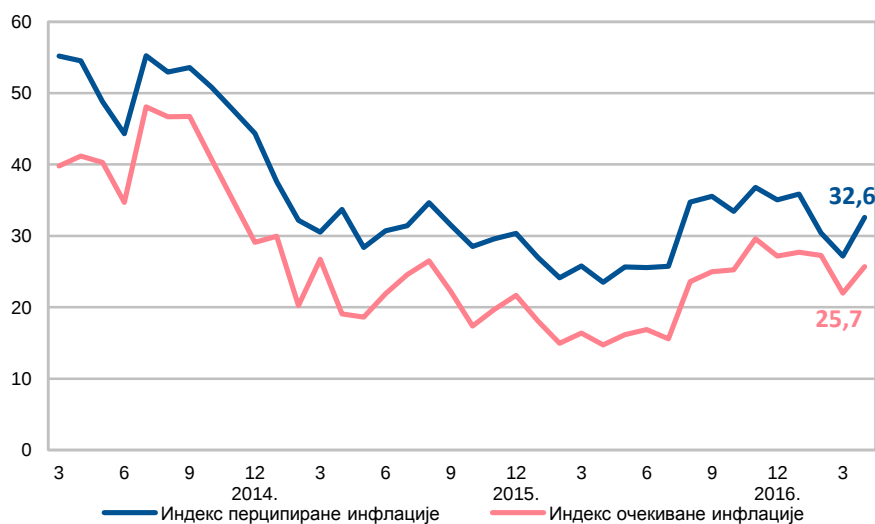
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Нинамедија.

Индекс перципиране инфлације наставио је да бележи више вредности у односу на индекс очекиване инфлације, што показује да становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа у односу на претходну годину дана. Такво кретање последица је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци.³

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

(у индексним поенима)

Извор: Нинамедија.

³ Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.